

“Europa no ens resoldrà els problemes d'estat”

L'eurodiputat més incombustible, Carles Gasòliba i Böhm (Barcelona, 1945), afirma que no s'ha de confiar en la Unió Europea per a resoldre els problemes interns dels estats, com, per exemple, la igualtat de tracte a les diferents llengües. Eurodiputat de Convergència Democràtica, i aliat del Bloc i el PSM, impulsa una estratègia perquè els governs regionals puguin participar en el procés de decisió de la Unió Europea.

Vostè s'imaginava que el 2001 encara estaríem discutint sobre el traçat del tren de gran velocitat, quan, a començament del 1980, va proposar la connexió amb la xarxa europea?

—No, jo volia que fos molt abans, com és sabut. Sóc un pioner de la defensa de l'AVE [*alta velocidad española*] i de la connexió de Catalunya amb la xarxa de trens de gran velocitat europea. Recordo que vaig fer una campanya electoral precisament reclamant l'AVE per a Catalunya. Aquesta campanya es va fer l'any 1989. O sigui que la meua posició lògica, política i en l'àmbit de la meua responsabilitat europea és que arribés abans i sempre he denunciat que per un país integrat a la Unió Europea (UE), no haver començat aquesta connexió per Catalunya era un greu error que, a més, limitava, a Catalunya i a la resta de l'estat, les nostres possibilitats reals d'incorporació a tots els nivells en la Unió. És un estrangulament claríssim que tenim en sectors clau a nivell català i espanyol com és el cas del turisme, el de les mercaderies que han d'arribar molt ràpidament als mercats centrals, és de gran interès per a Catalunya, per al País Valencià, per a zones de primeres collites a Andalusia... És una opció que no va voler fer el govern socialista i que ara, molt lentament, ha anat fent el govern PP, però començant per Madrid en comptes de començar, com jo crec que s'hauria d'haver fet, per la frontera.

—Europa no hauria de tenir alguna cosa a dir, a l'hora de decidir els ritmes i les

prioritats en matèria de grans infraestructures?

—Europa ho va dir. Jo vaig aconseguir un dels meus èxits parlamentaris no reconeguts quan la línia de connexió a través dels Pirineus amb la xarxa de gran velocitat es va incloure en l'informe que va aprovar el Parlament europeu i va assumir la Comissió. El que passa és que una cosa és la proposta europea i una altra és la implantació. La implantació, en alguns casos com aquests, dissortadament es fa amb fons que controlen els estats i ells introdueixen un tipus de prioritats que no són les lògiques des del punt de vista de la UE. Aquest ha estat el cas: començar l'ample de via europeu i el tren de gran velocitat per la connexió Sevilla-Madrid no sembla, des del meu punt de vista, la més lògica per a estar connectats amb la xarxa de trens de gran velocitat de la UE. Però aquí hi ha hagut un problema de recursos. És a dir, durant la dècada dels 90 han anat implantant un model que jo he denunciat i que dissortadament es va consolidant i que és anar traspasant el pes de la Comissió europea a la decisió dels estats. Això ha provocat, per exemple, una disminució del pes de la Comissió. I si algú recorda l'informe del llibre blanc apadrinat per Delors el 1995, allà es diu que aquesta xarxa de trens de gran velocitat és una obra prioritària i que cal que hi hagi finançament.

—Darrerament, el president de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, insisteix a dir que no estaria bé que, en el disseny futur d'Europa, no hi fossin presents les regions. Hi ha realment possibilitat que

en l'estructuració futura d'Europa les regions tinguin un paper important?

—Quan es va fer la cimera de Niça [l'any 2000] el tema regional no es va tractar. Però Alemanya va exigir aclarir el paper de les regions, dels estats i de la mateixa administració de la UE. Això ve bàsicament per la pressió dels *länder* alemanys i compta també amb la complicitat d'altres estats, com el belga, on existeix un fet regional amb competències legislatives i capacitat de govern. Aleshores, nosaltres en aquests

ma prioritat, però que entenc que ha d'anar en paral·lel amb un altre tema que és el de donar una més gran dimensió política al Comitè de les Regions. Una de les nostres línies d'actuació ha de ser assegurar que hi hagi un autèntic lideratge polític del Comitè de les Regions, per fer que el 2004, en sintonia amb les conclusions de Laeken, aquest fet regional europeu tingui el reconeixement i la dimensió que toca. Per això em sembla molt important una iniciativa de la presidència del go-

—Però les coses sembla que no van en aquesta direcció: després de l'ampliació als països de l'est, el futur repartiment d'escons al Parlament europeu perjudicarà la presència dels partits polítics que no tinguin àmbit estatal. Hi ha alguna solució a aquest problema?

—No. Tal com s'han dibuixat les coses a Niça, evidentment hi ha dues línies. L'una és la que vostè diu, la de redistribució dels escons, que ens obligarà, en l'àmbit de l'estat espanyol, als partits nacionalistes, a establir una nova estratègia per mantenir-hi el nostre pes. Nosaltres, a CiU, tenim una bona entesa i una coalició parlamentària europea amb el Bloc Nacionalista Valencià i amb el PSM-Nacionalistes de Mallorca. Per tant, nosaltres treballarem per enfortir i consolidar aquesta coalició, que té un sentit d'identitat pròpia perquè compartim llengua i una sèrie de valors i també de realitats econòmiques i de dimensió mediterrània, i això ens dona una gran coherència interna... Aquesta cessió excessiva del govern espanyol en el nombre d'escons és, des del meu punt de vista, incompreensible, i ha passat excessivament desapercebuda als mitjans de comunicació... El segon aspecte és que Niça porta a enfortir l'existència de partits a nivell europeu. O sigui que nosaltres haurem de treballar en una doble direcció: enfortir la nostra presència en els partits d'àmbit europeu i enfortir la nostra identitat a nivell d'aquesta coalició catalano-balear-valenciana.

—Arriba l'hora de la veritat pel que fa a la implantació de l'euro. Està tot dit ja de l'euro? Creu que està preparada la societat i les institucions?

—Hi ha dos temes. Si és sobre la introducció de bitllets i monedes expressats en euros substituint les monedes tradicionals, és un procés inevitable. És un tema que ja no el podem discutir. És una dada, punt. A part, hi haurà una nova dimensió. Tant el País Valencià, com les Illes Balears, com Catalunya són grans zones turístiques. Els nostres visitants vindran amb euros. No hi haurà canvi, pagaran el mateix. Veuran les ofertes dels majoristes turístics corresponents en euros. Per tant, aquesta nova dimensió europea

"Haurem d'enfortir la nostra presència en els partits d'àmbit europeu, i també la coalició electoral catalano-balear-valenciana al Parlament europeu."

moments desenvolupem, com a Convergència i Unió, una estratègia en aquest sentit, perquè aquest any, sota presidència belga, hi haurà una conferència preparatòria de la cimera intergovernamental del 2004, que es reunirà a Laeken el desembre. Allà es dissenyaran els principis bàsics del 2004. Nosaltres pressionem i desenvolupem una estratègia de cara al que podríem dir-ne el fet regional europeu, però amb una atenció especial a aquella realitat que significa que les regions europees que tenen una capacitat legislativa pròpia siguin incorporades al procés de decisió de la UE. És un procés llarg, i nosaltres li hem donat la màxi-

vern flamenc, que l'any passat ja va convocar a Brussel·les una reunió de comunitats autònomes, *länder*, regions... amb capacitat legislativa pròpia. Això ja té un calendari de reunions periòdiques. A Brussel·les hi haurà una reunió de "savis", per entendre'ns, entre els quals participarà el catedràtic Ferran Requejo, de la Universitat Pompeu Fabra, per fer una proposta de reforma institucional perquè en la propera constitució europea, les regions que, com Catalunya o el País Valencià o les Illes Balears, tenen una capacitat legislativa pròpia, puguin realment intervenir i participar en les decisions de la UE.

òbviament s'assumirà amb molta rapidesa... Crec que ens pot passar una mica com amb el famós efecte 2000. Aleshores ens vam passar mesos i mesos dient que el món s'enfonsaria, que els avions s'estavellarien, que les reserves d'hotel no funcionarien... i el pas del 1999 al 2000 es va viure sense cap mena de problema. Tot va funcionar perfectament. La gent, l'únic que va fer va ser gaudir de la revetlla de la nit de cap d'any. Bé, sí que hi haurà un canvi però la gent no se n'adonà. Amb l'euro a la butxaca la gent portarà un signe de sobirania europea i es perdrà una sobirania estatal. Hi ha molts signes de sobirania i un d'ells és la moneda.

—De tota manera, la força de l'euro no sembla suficient per a superar les traves polítiques a les fusions entre empreses d'estats diferents...

—Crec que això pot continuar existint encara que tinguem l'euro. Però psicològicament, hi insisteixo, aquesta harmonització o integració de tots en la mateixa moneda a tots els nivells afavoreix la comprensió que tots estem en la mateixa dimensió. Sí que crec que l'estratègia de les grans empreses o la ingerència dels estats, s'ha produït i es continuarà produint. En realitat l'euro existeix des de l'1 de gener del 1999. Això les grans empreses que es volen fusionar o que volen operar a nivell de la UE ho saben. No crec que dissortadament aquest element d'ingerència estatal o de consideracions de política domèstica en relació amb les estratègies de les empreses desaparegui d'un dia per un altre, però sí que és obvi que en el seu conjunt l'existència de l'euro ajudarà a integrar el mercat interior europeu i també crec que tindrà, a la curta, una molt gran influència, que és el que al final els estats hauran de cedir perquè hi hagi una política econòmica i monetària a nivell europeu. Ara s'hi han resistit. Qui porta la política econòmica i monetària són els ministres d'economia. Han limitat moltíssim la possibilitat d'inserció i d'intervenció de la Comissió europea. Però a la llarga l'euro sí que ho portarà, això; per tant, d'aquí a poc la possibilitat d'interven-

ció dels estats en la consecució d'entitats financeres, industrials, de serveis, a nivell de la UE, en bona lògica, anirà minvant.

—Alemanya continuarà essent qui fixi l'agenda de la UE? És massa idealista pensar en una UE més plural?

—Jo diria que la UE ja és força plural. D'altra banda, Alemanya ha estat molt prudent. Continua mantenint, des del meu punt de vista, una posició molt intel·ligent i molt respectuosa. A Niça va demostrar que era capaç de no imposar l'agenda. D'algun manera, va acceptar postposar els temes que tenia com a prioritaris

"Hi ha estats que, sense fonament, es presenten com a guanyadors de les cimeres."

fins al 2004, perquè hi hagués un nivell de consens més elevat i també per permetre una elaboració més madura. Pensí que Alemanya finança la UE en escriure i fa seva posició no és, en cap moment, de prepotència. Hi ha d'altres estats que després diuen que són els que "han guanyat la cimera" i tenen molt menys fonament que Alemanya per a presentar-se victoriosos. Al contrari, la prudència d'Alemanya els permet fer aquestes afirmacions sense contradir-los. En aquests moments, Alemanya continua tenint una actitud molt oberta, cooperativa, molt en el sentit del que va dir Kohl, enca-

ra que ja no hi sigui. Ells volen una Alemanya europea i no una Europa alemanya. Hi ha d'altres estats, dins de la Unió, que volen aparèixer erròniament com els que porten la direcció, quan realment no tenen fonament per afirmar-ho.

—Crec que l'Any Europeu de les Llengües servirà perquè millori el respecte als idiomes no estatals, o quedarà com una anècdota del calendari?

—En primer lloc, que la Comissió europea i el Consell d'Europa hagin decidit fer un Any Europeu de les Llengües ja és un factor molt positiu. Han decidit que el 2001, el primer any del segle, estigui dedicat a explicar als ciutadans europeus que la Unió respecta la diversitat cultural i lingüística i que promou i considera un patrimoni seu, a nivell de tot Europa, les llengües europees. Segon, crec que és la nostra obligació, i dic la de tots, administracions, polítics, mitjans de comunicació, explicar als ciutadans que hi ha aquesta sensibilitat. Cal explicar que Europa considera que les llengües europees, entre les quals hi ha el català, que hi té una part importantíssima en expressió d'una identitat, d'un poble, són patrimoni d'Europa. Amb això es fa unitat europea. La unitat europea no es fa uniformant Europa amb una llengua, o dues, o tres, sinó, al contrari, respectant les llengües. El que passa és que, a vegades, tenim la idea que Europa ens solucionarà els nostres problemes interns, però no és així. Europa ens ajuda amb això, però els problemes interns, o sigui, d'estat, els hem de resoldre nosaltres. A vegades hi ha governs, de majories absolutes, que fan molt difícil que això sigui assumit. La nostra obligació és pressionar i demostrar que Europa abona els nostres arguments. Fa uns mesos vam patir un problema, que sembla anecdòtic, però que en realitat és de fons: el de les matrícules. La UE vol que en les matrícules hi hagi un distintiu europeu, però allò que expressi en les bandes blaves de les matrícules és responsabilitat dels estats i és un problema de política interna.

Jordi Fortuny